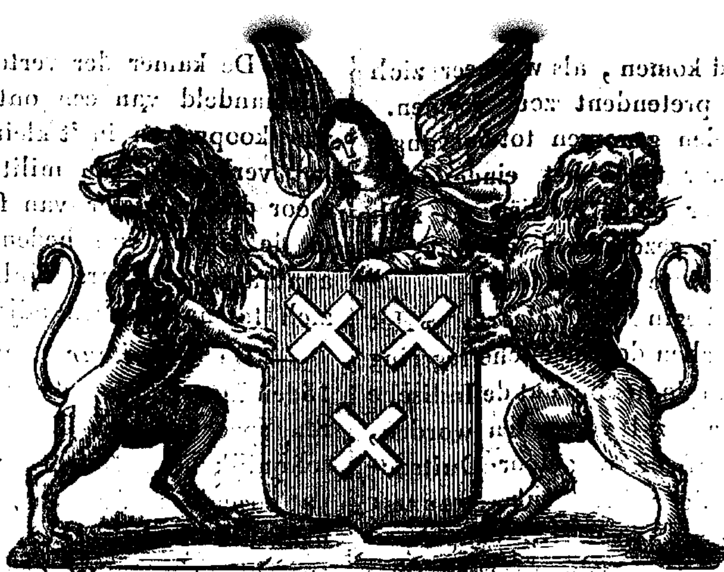
N°. 34. 1846.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 19 Maart.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Maart.

In de zitting van de kamer der gedeputeerden van heden, is de discussie geopend over het meermalen gedane, en thans door den heer *de Remusat* vernieuwde voorstel betrekkelijk de incompatibiliteit van ambtenaren tot leden van de kamer. De commissie van onderzoek heeft tot de verwerping van het voorstel geconcludeerd, welke conclusien bij de aangevangene discussie door den heer *Carné* bestreden zijn, terwijl de tweede spreker, de heer *Bussières*, zich voor dezelve en tegen het voorstel heeft verklaard. Bij het vertrek van den post duurde de discussie nog voort.

Gedurende de zitting der kamer van gisteren, merkte men in den omtrek van het paleis Bourbon, waar de kamer vergadert, een buitengewoon groot getal policie-agenten op. De reden daarvan was, volgens den *Constitutionnel*, het gerucht dat de te Parijs aanwezende Polen zich op het plein de la Concorde vereenigen zouden, om zich vervolgens gezamentlijk naar de kamer te begeven en aldaar eene openbare demonstratie in 't belang van Polen te doen. Van dit alles is intusschen niets gebeurd.

— Het dagblad *la Démocratie Pacifique*, had *la Presse* beschuldigd dat het zijne pen aan Rusland, ter gelegenheid der Poolsche onlusten, voor de som van 80000 fr. verkocht had. Laatstgemeld blad heeft daarop het eerste uitgedaagd de beschuldiging te bewijzen, of dat het anders hetzelve een proces wegens laster zou aandoen. *La Démocratie Pacifique* heeft daarop voorgesteld de zaak door middel van arbiters af te doen, waarmede *la Presse* genoegen heeft genomen; beiden hebben eene keuze gedaan van lieden van tegenovergestelde gevoelens; *la Démocratie*, het conservatief lid der kamer, den heer *A. de Gasparin*, en *la Presse*, het lid der oppositie, *de Tocqueville*.

— De koning en de koninklijke familie heeft gisteren de tentoonstelling van schilderijen op de Louvre bezocht, welke heden voor het publiek zal opengesteld worden. Op deze tentoonstelling bevindt zich de voorstelling van den slag van Isly, door den heer *Horace Vernet*, op de plaats waar verleden jaar de bemagtiging der Smala van den Maroccaanschen gezant prijkte.

— Bij een' juwelier op de Boulevards alhier, bevindt zich thans de diadeem in brillanten, welke mevrouw de Grootvorstin *Olga* van Rusland, den dag van haar huwelijk zal dragen. De waarde daarvan wordt op 18 millioen franken geschat. Zij is het huwelijksgeschenk des Keizers.

— Men meldt, dat de inzamelingen ten behoeve van de slagtoffers van den jongsten Poolschen opstand, tot meer dan 60,000 fr. zijn geklommen. Daaronder was niet enkel het geld begrepen, dat men te Parijs voor dit doel heeft bijeengebragt, maar behoorden ook de bijdragen uit Havre, Rouan, Nantes, Amiens, Arras, Bordeaux en Rijssel.

— Bij de Russische ambassade is, zegt men, officiëel berigt ontvangen van de aanstaande komst van den grootvorst *Constantijn* te Toulon.

— Volgens berigten uit Bazel, zijn de zwitsersche katholijke kantons steeds beducht voor een' aanval van de zijde der radikale kantons, en bleven zich steeds tegen allen overval toerusten. Schwijtz had een aantal stukken geschut met de noodige projectielen uit Straatsburg ontvangen. Lucern had zijn oorlogsmaterieel aanzienlijk vermeerderd, en de verdedigingswerken die de toegangen tot de hoofdplaats dekken, aanzienlijk versterkt; de landstorm was overal georganiseerd, en thans hield men zich bezig met den St.-Gothardt in staat van verdediging te stellen voor het geval, dat die van het kanton Tessin den berg wilden overtrekken om hunne bondgenooten, de radikale kantons, te ondersteunen. Evenzoo had men in Wallis de engten bezet, welke uit Waadt, Bern en Tessin naar dat kanton leiden.

— Volgens berigten uit het groothertogdom Toskane, heerscht in dat land eene vrij aanmerkelijke gisting, waartoe eensdeels had aanleiding gegeven dat het Toskaansch gouvernement den Romeinschen vlugteling *Renzi* aan het pauselijk gouvernement had uitgeleverd, nadat deze, reeds vroeger de vergunning bekomen hebbende om naar Frankrijk uit te wijken, de onvoorzigtigheid begaan had van zich andermaal op Toskaansch grondgebied te begeven. Van den anderen kant had daartoe aanleiding gegeven eene poging van de zijde der Jezuiten, die zelve niet in Toskane mogende komen, te Pisa een opvoedingsgesticht van de zusters van het Heilige Hart hadden doen oprigten. Bij de inwijding van dit gesticht, den 21sten Februarij, is de bevolking te hoop geloopen, en zijn er onder het geroep van: *Weg met de Jezuiten! weg met de zusters van het Heilige Hart!* steenen tegen het gebouw geworpen, waardoor het aanmerkelijk beschadigd werd, welk volksbetoon gevolgd is van een adres aan den gouverneur van meer aanzienlijken, waaronder vele hoogleeraars der Universiteit, om de vergunning van een dergelijk opvoedingsgesticht niet te verleenen.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 119,90; 3 pCt. 84,40; Spanje 3 pCt. 38; Rom. Leen. 101 3/8.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 14den Maart.

De beroemde zeereiziger *Otto von Kotsebue*, voormalig kapitein der eerste klasse in russische dienst, die den togt rondom de wereld tot drie malen toe maakte, en op zijne reizen gewigtige ontdekkingen gedaan heeft, is den 15den der vorige maand, na langdurige ziekte, in den ouderdom van acht en vijftig jaren, te Reval overleden. Hij verliet de dienst in 1829, en leefde sedert, te midden zijner familie, op zijn landgoed in Esthland.

— Het ijs in de Memel en Weichsel is in het begin dezer maand in beweging geraakt, en heeft op verscheiden plaatsen weder groote schade aangerigt.

— Uit Krakau worden geene nadere berigten dan de reeds bekende medegedeeld.

— Van de grenzen van Gallicie wordt onder dagteekening van 5 Maart geschreven: »De pogingen om eenen opstand te verwekken hebben in Gallicie bij de massa des volks nergens bijval gevonden en zijn allerwege onderdrukt geworden; terwijl de voortdurend aankomende militaire versterkingen de hoop wettigen, dat het tegen den Poolschen adel opgewonden landvolk, weldra weder tot rust gebragt worden en zijne vreedzame bedrijven weder opvatten zal. Intusschen heerscht nog algemeen groote vrees en verslagenheid; in Brody heeft zelfs de Joodsche bevolking de wapenen opgevat en zich als burgerwacht georganiseerd. — Door de regering van Gallicie zijn twee prijzen van duizend gulden uitgeloofd voor het gevangen nemen van twee Poolsche zendelingen, *Rokowski* en *Zakonski* genaamd, die als de hoofdaanstokers van den opstand in genoemd gewest beschouwd worden.”

Volgens de Warschausche bladen van 9 Maart, is gelijktijdig met den mislukten aanslag op Siedlce, waarvan vroeger melding is gemaakt, door drie uit Pruissen over de grenzen gekomen zendelingen, in het gouvernement Augustowo eene poging gedaan om het landvolk tot oproer aan te zetten. Ook dezen waren echter door de boeren zelven gevangen genomen en aan de overheid uitgeleverd.

— Den 28 Februarij heeft de hertog *van Bordeaux* Venetië verlaten, en de reis naar Frohsdorf aangenomen. Gedurende zijn verblijf in Venetië heeft hij slechts een klein getal legitimisten ontvangen. Naar het algemeene zeggen, zou hij in de maand Junij

van dit jaar op nieuw binnen die stad komen, als wanneer zich dan eene grootere verzameling om den pretendent zou vormen.

— In Napels zijn reeds alle maatregelen genomen tot ontvangst van de Keizerin van Rusland, die aldaar tegen het einde dezer maand wordt verwacht. De Koning der beide Siciliën zal zich naar Palermo begeven, om H. M., wier gezondheid dagelijks in kracht en sterkte toeneemt, naar Napels te begeleiden.

— Uit Triest schrijft men van het begin van Maart: »Het tot stand komen eener overeenkomst tusschen de Engelsche regering en onze Lloyd-vereeniging bevestigt ons in de hoop, dat de Indische overlandpost voortdurend over onze plaats zal verzonden worden, daar slechts weinigen er aan twijfelen of de weg door Duitschland de voorkeur verdient boven dien door Frankrijk, wanneer alles op de meest doelmatige wijze wordt ingerigt. Van April dezes jaars af zal voor rekening van de Engelsche regering twee maal 's maands eene stoomboot tusschen Alexandrie en Triest varen, om de Indische brievenmaal over te brengen, en deze proefneming, waarvan de kosten ten deele door het Londensche dagblad de *Times* gedragen zullen worden, zal een half jaar worden voortgezet, ten einde door langduriger ondervinding beslist kunne worden, of de verzending over Triest inderdaad onder alle omstandigheden boven die over Marseille te verkiezen zij."

— Te Konstantinopel zijn brieven uit Egypte ontvangen, in welke gezegd wordt dat de Onderkoning, in de eerste dagen van Maart, van zijne reis in Opper-Egypte terug zou keeren, en dat hij voornemens wezen zou eenige weken later naar Konstantinopel te reizen, om den Grooten Heer, vóór diens vertrek naar Bulgarye, een bezoek te brengen. Die brieven gaan nog verder, en spreken van een plan des Onderkonings, om zich over Marseille naar Parijs te begeven, en aldaar gelijktijdig met de Koningin van Engeland aan te komen. Meer zeker schijnt het dat de vermindering, door *Mehemed-Ali* in de inkomsten der leden zijner familie gebragt, een zeer slechten indruk, ook op de bevolking, gemaakt hebben.

BELGIE.

BRUSSEL, den 17den Maart.

De ministeriële kwestie is nog niet beslecht. Nadat de katholijke combinatie *Orban-Chimay* afgesprongen is, is weder meer bepaald aan eene geheel liberale combinatie gedacht geworden. Een der hoofden dier partij, de heer *Rogier*, is bij den koning ontboden geworden.

De Brusselsche *Observateur*, een der tolken van de genoemde partij, zegt er van: »De wind schijnt eindelijk uit den goeden hoek te blazen. Als wij wel onderrigt zijn, zou men eindelijk hebben ingezien, dat geenerlei ministeriele schikking in den geest der katholijke partij, ook niet die, waarbij op nieuw de twee partijen met elkander vermengd zouden optreden, een zweem van medegevoel onder de bevolking meer kan opwekken. Er zou dus, naar men ons verzekert, ernstig sprake zijn van een liberaal kabinet, in hetwelk de heeren *Rogier*, *Delhoungne*, *de Brouckere* en *Chazal* eene plaats zouden vervullen. De heer *d'Hoffschmidt* zou in eene ambtsbetrekking blijven, die hij zich waardig heeft getoond. Men zegt niet, welke stelling de heer *van de Weijer* in het nieuwe ministerie zal innemen."

De *Indépendance Belge* laat zich aldus uit: »Er is geenerlei genoegzaam gewaarborgd gerucht wegens het zamenstellen van het nieuwe ministerie in omloop geweest. Alleen verhaalde men, dat het denkbeeld eener regeling, volgens welke de heer *de Theux* aan het hoofd der zaken zou komen, evenmin bestemd scheen om te gelukken, als alle andere schikkingen, die tot nu toe op den voorgrond zijn gesteld. Naar het schijnt was de tegenstand van dit lid der kamer zelven gekomen. Intusschen snellen de dagen voorbij; de kamer doet alle zaken af, waarover zij te midden der heerschende onzekerheid kan beslissen, en weldra zal haar niets anders overschieten, dan voor eenen onbepaalden tijd uiteen te gaan, nadat zij echter vooraf de voorloopige credieten voor de dienst van 1846 zal hebben toegestaan, die de afgetreden, maar nog altijd in dienst zijnde ministers niet langer dralen kunnen voor de departementen van binnenlandsche zaken en van openbare werken aan te vragen. (Voor deze beide departementen zijn nog geene regelmatige begrootingen over het loopende jaar tot stand gebragt.) Men verzekert, dat de heer *Rogier* den 15den bij den koning geroepen is geworden."

Het *Commerce Belge* geeft heden nadere inlichting omtrent de uitnoodiging aan den heer *Rogier* gedaan. Zaturdag, terwijl de kamer bijeen was, op het paleis ontboden, is hij Zondag middag bij den koning ontvangen, en zou in deze eerste bijeenkomst van wege Z. M. volmagt gekregen hebben om een homogeen ministerie in den geest zijner staatkundige denkwijs zamen te stellen.

— De kamer der vertegenwoordigers heeft gisteren de artikelen afgehandeld van een ontwerp betrekkelijk den openbaren verkoop van koopwaren in 't klein, en daarop eene wet gestemd betreffende het verkoopen van militaire kleedings- en equipements-stukken. Door den minister van finantien werd te kennen gegeven, dat hij in de zitting van heden verscheiden voorloopige credieten wilde aanvragen. Waarschijnlijk zal de kamer, na afhandeling daarvan, zich tot na Paschen adjourneren.

— De *Moniteur Belge* berigt, onder dagteekening van den 15den Maart, dat de inwijding van geheel de linie van den ijzeren spoorweg van Parijs naar de Belgische grenzen, hoogstwaarschijnlijk den 15den Junij aanstaande zal plaats hebben. Van dat oogenblik af zullen er dagelijks drie wagentreinen van Brussel naar Parijs vertrekken. De beide eerste zullen, met eenige uren tusschenruimte, in den voormiddag op weg gaan, zullende de eene met groote snelheid den overtogt doen, terwijl de andere aan een aantal tusschenstations stil zal houden. De derde trein zal een nachttrein zijn, en ten 6 of 7 ure des avonds uit Brussel vertrekken, om ten 5 ure des morgens te Parijs aan te komen. Met dezen trein zal de brievenmaal worden verzonden, en wel zoodanig, dat de brieven, die 's avonds uit Brussel vertrekken, den volgenden ochtend vroeg te Parijs kunnen worden rondgedeeld. Nagenoeg dezelfde schikkingen zullen voor de wagentreinen van Parijs naar Brussel plaats hebben. Men berekent, dat de vracht voor een reiziger, die den geheelen overtogt langs den spoorweg van Parijs naar Brussel of omgekeerd doet, 18 franken voor de minste soort van rijtuigen, 26 franken voor de rijtuigen der tweede klasse en 35 franken voor de rijtuigen der eerste klasse of de diligences zal bedragen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag heeft de Commissie, belast geweest om, met die der Eerste Kamer, het adres van rouwbeklag den Koning aan te bieden, bij monde van den heer *Boreel*, haar verslag gedaan. Na mededeeling daarvan aan Z. M., heeft Hoogstdezelve daarop geantwoord:

» *Edel Mogende Heeren*,

» Ik ben getroffen door de deelneming, welke U Edel Mogende bij dit adres aan den dag leggen.

» Hoogen prijs stellende op het medegevoel der getrouwe Natie voor het lief en leed, dat mij en mijn Huis wedervaart, dank ik hare Vertegenwoordigers voor de uitdrukking daarvan bij deze smartelijke gelegenheid, en voor de goede wenschen en bede, voor mij en mijn Huis uitgedrukt."

De heer *Gevers* heeft vervolgens verslag gedaan namens de Commissie, belast geweest met het overbrengen aan den Koning van de lijst van drie kandidaten voor de opengevallen betrekking van lid en generaalmeester der munt te Utrecht. Na aanbieding dier lijst, heeft Z. M. verklaard dit ontwerp in overweging te zullen nemen.

De beide Commissien worden voor de door haar volbragte taak bedankt, terwijl de uitgebragte verslagen voor kennisgeving worden aangenomen.

Gelijk besluit wordt ook genomen ten aanzien van het thans ingekomen Koninklijk besluit, houdende benoeming van jhr. *A. Calkoen*, tot lid en generaalmeester der Munt.

Zijn ontvangen twee verzoekschriften: het eene is van den breeden kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente te Rotterdam, houdende bedenkingen tegen het ingekomen ontwerp tot ondersteuning van behoeftigen; het andere is van *C. Roose*, die terugkomt op een vroeger aangeboden adres, waarbij hij zich heeft beklaagd over de mishandelingen, hem aangedaan. — Verzending aan de Commissie.

De Centrale Afdeeling heeft verslag gedaan op het ontwerp tot verbetering van den accijns op de suiker. — Dat verslag zal worden gedrukt en de dag der beraadslagingen over dat ontwerp in de eerstvolgende zitting worden bepaald.

Daarna gaat de Vergadering uiteen.

— Aan de leden zijn rondgedeeld twee gewijzigde ontwerpen van wet, als een betrekkelijk het verstrekken eener buitengewone geldelijke bijdrage aan de Maatschappij van Weldadigheid, ten gevolge van den mislukten aardappelenoogst. Het eenig Artikel van dit ontwerp luidt nu:

De begrooting van uitgaven voor het *bijzonder fonds tot voldoening der uitgaven, voortvloeijende uit de kolonisatie van behoeftigen in de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid*, vastgesteld bij art. 5 der wet van den 10den Februarij

1844 (*Staatsblad* n°. 17) gewordt, voor het jaar 1846, vermeerderd met den navolgenden post:

h. voor tegemoetkoming aan de Maatschappij van Weldadigheid in de buitengewone uitgaven voor voedingsmiddelen voor de bovengenoemde in hare kolonien uitbestede personen *f* 80,000.

Lasten en bevelen, enz.

Het ander gewijzigd ontwerp is dat nopens den voorgestelden weg van 's Bosch naar Culemburg. De artikelen van dit ontwerp luiden nu:

Art. 1. Ter bestrijding van de kosten, vereischt wordende tot voortzetting van den straatweg tusschen de stad 's Hertogenbosch en de rivier de Lek bij Culemburg, wordt het 8ste artikel der 3de afdeeling van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting, vastgesteld bij de wet van den 26sten Junij 1845 (*Staatsblad* n°. 34) vermeerderd ten bedrage:

voor het jaar 1846 ter som van *drie honderd en zes duizend gulden* (*f* 306,000),

en voor het jaar 1847 ter som van *een honderd zes en tachtig duizend gulden* (*f* 186,000);

en zulks tot voltooijing van het reeds aangevangen gedeelte van voormelden weg van de Lek bij Culemburg tot aan de Waal, en ter uitvoering der werken op het gedeelte strekkende van de Waal door den Bommelerwaard tot aan de Maas.

Art. 2. De bijdragen tot de bekostiging van gemelden weg, door de provincien van Noord-Braband en Gelderland, mitsgaders door verschillende gemeenten verstrekt, zullen als baten van 's Rijks schatkist onder de middelen worden opgenomen en verantwoord.

Art. 3. Ingeval het overschot op de middelen van de jaren 1846 en 1847, niet voldoende mogt zijn tot dekking van de bij art. 1 gearresteerde meerdere uitgaven, zal daarin nader bij de wet worden voorzien.

Lasten en bevelen, enz.

— Z. M. heeft aan den 1sten luitenant jhr. *W. J. C. Rammelman Elsevier*, van het 3de regiment infanterie, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend.

Voorts behelst de *Staats-Courant* van gisteren de reeds vroeger vermelde benoeming van den kapitein *W. A. Gobius*, thans gedetacheerd bij de Koninklijke Militaire Akademie, tot majoor bij het wapen der artillerie, tevens belast met de betrekking van inspecteur over de artillerie der marine, met de uitdrukkelijke bepaling dat hij in die betrekking aanvankelijk ten minste voor den tijd van vijf jaren bij het departement der marine gedetacheerd en gedurende dien tijd bij het wapen der artillerie van het leger voor memorie zal worden geyoerd.

— Bij Zijner Majesteit besluit van den 14den Maart jl., n° 85, is tot rector-magnificus bij de hoogeschool te Utrecht, over het akademie-jaar 1846—1847, benoemd de hoogleeraar *S. Karsten*.

— Van wege het Ministerie van Oorlog is bekend gemaakt dat gegageerde artilleristen (onder-officieren, korporaals en kanonniers), die genegen mogten zijn, om bij de stapel- en constructie-magazijnen te Delft, tot de fabricatie van slagkruid in dienst gesteld te worden, onder het genot eener dagelijksche toelage boven hun gagement, zich kunnen aanmelden bij den directeur van gemelde directie, die gemagtigd is om de geschikten onder hen in dienst te nemen. Diegene, die tot schrijfwerk bekwaam is, zal tot het vervullen eener schrijversplaats in aanmerking kunnen komen. Zij, die zich aanbieden, zullen moeten voorzien zijn van eene verklaring van het plaatselijk bestuur hunner woonplaats, gevende voldoende getuigenis van hun goed zedelijk gedrag.

— Uit 's Hage schrijft men:

» Heden is naar het paleis van Z. M. overgebragt, een door den heer *Pierri*, alhier, in pleister vervaardigd afbeeldsel in verkleinden maatstaf van het groote ruiterstandbeeld van *Willem I*, in het Noord-einde. Algemeen wordt de fraaiheid van het werk en de gelijkenis van het portret bewonderd.

» De ongesteldheid, waaraan Z. Exc. de minister van de Hervormde Eeredienst enz., de heer baron *van Zuylen van Nyeveld*, sinds eenige dagen leed, begint thans van een meer ernstigen aard te worden. De belangstelling in den gezondheidstoestand des ministers, is algemeen. Z. M. de Koning en HH. KK. HH. de Prinsen doen zich onafgebroken aan Zr. Exc. hôtel van de gesteldheid des ministers, onderrigten."

— De hooggeleerde heer *J. H. Stuffken*, heeft den 14 dezer het hoogleeraarsambt in de bespiegelende wijsbegeerte en letteren aan de hoogeschool te Leiden aanvaard, met het houden eener plegtige rede: *de eo quod in academia spectat studium philosophiæ*; dat is: *over het doel van de studie der wijsbegeerte aan de hoogeschool.*

— Men leest in de *Amsterdamsche Stadscourant*: «Op den 13 dezer overleed, op zijn buitenverblijf *Wisseloord*, te Muiderberg in den ouderdom van omtrent 70 jaren, de heer *Gulian Daniel Crommelin*, ridder der orde van den Nederlandsche Leeuw, vroeger lid van den Raad der stad en president van de Kamer van Koophandel en fabrijken alhier.

« Het huis van negotie van *Daniel Crommelin en Zonen*, waarvan hij een der hoofden is geweest, is een der oudste en beroemdste dezer stad. Hij was een toevlugt der behoeftigen, een steun van weldadige inrigtingen, een handhaver van de belangen van den handel, der stad en der hervormde kerk."

— Nadere berigten uit Gorinchem, nopens het ongeluk dat aldaar op de rivier met de veerboot naar Woudrichem, ll. Zaturdag middag heeft plaats gehad, vermelden dat men eerst den volgenden morgen het vaartuig op de hoogte der Sleeuwijksche kerk ontdekt heeft, en later is het lijk van den eenigen zoon van den heer *Heiligers*, uit Woudrichem, opgevischt, en terstond, na de vereischte schouwing, naar de woning der treurende ouders overgevoerd. Tot nog toe worden vermist de lijken der heeren *C. Kant van Andel* en *van Hemert*, alsmede van drie soldaten van het garnizoen, waaronder twee infanteristen, genaamd *Groenendijk* en *Nord* en een artillerist, genaamd *Fratacolla*. De lijken der ongelukkige broeders *Hartman*, nalatende twee huisgezinnen met negen kinderen, eene hoogst zwangere weduwe en een ouden braven vader, wiens steun zij waren, worden mede nog vermist.

De WelEerw. heer *H. Kok*, predikant te Gorinchem, en de uitgever van het *Nieuws- en Advertentieblad van Gorinchem*, hebben zich aangeboden om liefdegiften voor de ongelukkige nagelatene betrekkingen van gemelde schippers in te zamelen.

— Z. Exc. de Minister van Marine heeft ter kennis gebragt van de ouders of voogden, die voor hunne zonen of pupillen de admissie op het Koninklijk instituut voor de marine te Medemblik reeds hebben verzocht of alsnog wenschten te erlangen, dat er, naar aanleiding der bepalingen, vervat in het reglement voor het gezegde instituut, van den 1 Junij aanstaande af, te Medemblik een examen van adspiranten, bestemd voor de zeedienst, zal plaats hebben, en dat, om daartoe te worden toegelaten, men zich bij requeste aan het Departement van Marine, vóór of uiterlijk op den 1 Mei aanstaande, zal moeten aanmelden, met overlegging van de vereischte bescheiden, voor zoover die niet reeds vroeger ingezonden en bij het Departement van Marine berustende zijn; alvorens de toelating tot het examen plaats hebbe, zal door den officier van gezondheid van het gezegde instituut, naauwkeurig worden onderzocht, of de adspiranten zijn van eene goede physieke gesteldheid en vrij van ligchaams-gebreken, welke voor de dienst ongeschikt maken.

— Op den 13 Julij zullen de wedloopen en harddraverijen in de nabijheid der stad Arnhem plaats hebben, welke zijn uitgeschreven door de societeit tot aanmoediging van de verbetering van het paardenras in Nederland, met gemeen overleg van het bestuur dier stad.

— De wedrennen en harddraverijen, welke weder, even als in vorige jaren, in de nabijheid van Apeldoorn, door de leden van het Valkenjagt-gezelschap zullen worden gehouden, zullen dit jaar plaats hebben in de maand Junij.

— Men leest in de *Alkmaarsche Courant*, dat de bedijking van het Nieuwland, op het eiland Wieringen, is begonnen. Het fraaije weder begunstigde de werkzaamheden.

»Ook meldt die Courant, dat de werken van het oostelijk gedeelte des Anna-Paulownapolders, door de heeren *Langeveld en Comp.* aangenomen, met veel kracht begonnen zijn, en dus ook deze schoone polder, op het einde van den zomer, zoo goed als voltooid zou zijn."

— Als eene bijzonderheid dient vermeld te worden, dat er in den namiddag van Zaturdag ll. nabij Delfzijl, aan het hoofd n°. 1, is aangespoeld en op het drooge geraakt, een walvisch van eene verbazende grootte. Het waren eenige matrozen van het kofschip *Eugenia*, die het plompe gevaarte het eerst zagen aandrijven. In de verte geleek het een groot schip, maar naderbij komende, bevond men, tot niet geringe verbazing, dat het een walvisch (*Balaena Mysticetus*) was. De kop van dit monster beslaat meer dan een derde van het ligchaam; de huid is meest zwart en met wit gemengd, als gemarmerd; op sommige plaatsen zeer dun behaard, en met koralen en schelpen bedekt. Zijne lengte is ongeveer 53 voeten. Dit dier schijnt de walvisch-vangers van Groenland en Spitsbergen ontsnapt te zijn, hetwelk men niet zonder grond besluit uit de wonden op den rug, zigtbaar door harpoenen veroorzaakt. Eenige liefhebbers hebben het reeds aangekocht, om het eerlang aan het *Museum academicum* te Groningen ten geschenke te geven,

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 16 Maart.

TARWE stil, 128 ℔ bonte Poolsche *f* 347, 350.

ROGGE tot ruim vorige prijzen bij partij gedaan, 120, 121 ℔ Odessa *f* 244, 247; 120, 121 ℔ Pruissische *f* 262, 265; 115 ℔ Drantsche *f* 210.

GARST tot verlaagde prijzen met meer handel; 113 ℔ nieuwe Deensche *f* 170; 112, 114 ℔ jarige dito *f* 158, 160.

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT lager afgegeven, 118 ℔ Rosendaalsche *f* 258; 118 ℔ Holsteinsche *f* 252.

KOOLZAAD $\frac{1}{2}$ P. vl. lager, April 64 P. vl.; Sept. $56\frac{1}{2}$ P. vl.; Oct. 56 P. vl.

LIJNZAAD in een doen, Memelsch 97 à 98 ℔ *f* $217\frac{1}{2}$.

RAAPOLIE, flaauw *f* $37\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* $36\frac{1}{4}$, 36; Mei *f* 35, $34\frac{3}{4}$; Sept. *f* 33, $32\frac{3}{4}$; Oct. en Nov. *f* 33; Dec. *f* $33\frac{1}{4}$, 33.

LIJNOLIE *f* $28\frac{1}{2}$; Vlieg. flaauw *f* $27\frac{1}{2}$; April *f* $27\frac{1}{4}$; Mei *f* $27\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; Sept. *f* $28\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$.

HENNEPOLIE *f* $30\frac{3}{4}$; Vlieg. *f* $29\frac{3}{4}$.

RAAPKOEKEN *f* 76 à *f* 80. — LIJNKOEKEN *f* 10 à *f* $11\frac{1}{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 17. MAART 1846.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	8,75	tot *f*	9,75.
Het dito dito Rogge	» »	7,50	» »	7,95.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	7,80.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,17.
Een licht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.			»	0,17.
Eén Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.			»	$0,26\frac{1}{2}$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,36.
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,34.
Een dito pond grof Tarwe-meel			»	0,17.
Een dito pond Boter			»	0,84.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)			»	5,50.
Het 1000 Eiken Telhout			»	2,90.
Het 1000 Doof Hout			»	2,30.
De kar Spaanders			»	3,00.
De » Struiken			»	3,05.
De 100 Mutsaard			»	3,00.

198ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

DERDE KLASSE.

1e Trekking. No. 1082, *f* 1250; Nos. 12427, 19390, 17803, 937, ieder een prijs van *f* 1000.
2e » No. 15313, *f* 5000.
3e » No. 17161, *f* 1250; Nos. 1225, 17958, ieder *f* 1000.
4e » No. 2090, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 *Maart*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $60\frac{1}{4}$; 3 pCt. $72\frac{7}{8}$; 4 pCt. $95\frac{1}{8}$; Amort.-Syndik. $4\frac{1}{2}$ pCt. $99\frac{1}{2}$; $3\frac{1}{2}$ pCt. 89; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pCt. $165\frac{3}{4}$; Belgie $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{5}{8}$; Id. bij *Rothschild* 54; Spanje Ardoin $20\frac{1}{2}$; dito Onbep. Stukken $19\frac{5}{8}$; 3 pCt. $36\frac{3}{4}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $30\frac{9}{16}$; Ardoin Coupon $20\frac{5}{8}$; Portug. 3 pCt. te Londen $58\frac{3}{4}$; 4 pCt. $57\frac{3}{4}$; Rusland 5 pCt. $105\frac{1}{8}$; dito 1828—29 $104\frac{1}{16}$; Certif. 1831—33 97; 4 pCt. bij *Hope* $90\frac{1}{4}$; Id. bij *Stiegl.* $89\frac{1}{8}$; Inschrijv. in Assign. 6 pCt. $69\frac{1}{8}$; Amerika Bankact. $4\frac{3}{4}$; Braz. $85\frac{5}{8}$; Mexiko $30\frac{1}{8}$; Venezuela $44\frac{3}{4}$; Grenada 23.

Advertentiën.

, Heden morgen omtrent negen ure overleed mijn teedergeliefde jongste Dochtertje, GODEFRIDA IGENATIA, in den ouderdom van slechts vier en een half jaar.

BREDA, den 15. Maart 1846. Gs. MOOLENBERGH.

STOOMBOOT PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN.

DIENST tusschen **ROTTERDAM** en **DEN MOERDIJK**, aanleggende te **DORDRECHT** en te **'S GRAVENDEEL.**

HERVATTING DER DIENST op *Zaturdag den 14. Maart* en vervolgens alle dagen, behalve des Vrijdags, op de volgende uren:

Van ROTTERDAM naar DEN MOERDIJK, *'s morgens ten 5 ure* en *'s namiddags ten 1 ure.*

Van DORDRECHT naar DEN MOERDIJK, *'s morgens ten* $6\frac{1}{2}$ *ure* en *'s namiddags ten* $2\frac{1}{2}$ *ure.*

Van DEN MOERDIJK naar ROTTERDAM, *'s morgens ten* $7\frac{1}{2}$ *ure* en *'s namiddags ten* $3\frac{1}{2}$ *ure.*

Van DORDRECHT naar ROTTERDAM, *'s morgens ten* $9\frac{1}{2}$ *ure* en *'s namiddags ten 5 ure.*

Bij aankomst der Boot te ROTTERDAM staat de Diligence voor 's HAGE, en aan DEN MOERDIJK voor BREDA gereed.

Nadere Informatiën en Biljetten zijn te bekomen: Te *Rotterdam* bij den Heer HANKEL, Oude Hoofd; te *Dordrecht* bij A. L. C. BOUDIER, Groothoofd; te *'s Gravendeel* bij W. A. PLUKHOOY, in het Veerhuis, en aan *den Moerdijk* bij HOFMAN.

PROVINCIE *NOORD-BRABAND.*

AANBESTEDING.

Op *Dingsdag den 31. Maart 1846*, des voormiddags ten *twaalf ure*, zal, onder nadere goedkeuring van de *Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Braband*, door den Staatsraad, Gouverneur van genoemd Gewest, in bijzijn van den *Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Noord-Braband*, aan het lokaal van het Provinciaal Gouvernement te *'s Hertogenbosch*, worden AANBESTEED:

De voortzetting van den aangelegd wordende GRINDWEG *van* Grave *over* Cuijk *en* Boxmeer *naar* Maashees, *van af het onderhanden gedeelte onder* Beers, *aan de scheiding der Gemeenten* Beers *en* Cuijk, *tot aan de* Molenstraat *te* Cuijk, *eene lengte uitmakende van* 2667 *Ellen.*

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek en Voorwaarden op hetwelk bovengemeld werk zal worden aanbesteed, ligt, boven en behalve aan het lokaal van het Provinciaal Gouvernement te *'s Hertogenbosch*, ter lezing: te *Beers*, bij de kinderen ARTS en den opzichter H. ACHTERBERGH; te *Cuijk*, bij den Burgemeester en bij de Wed. RIJSOUW in den Gouden Leeuw; te *Gorinchem*, bij VAN OISTERWIJK; te *Grave*, bij de Wed. SCHONENBERG; te *'s Hertogenbosch* in het Nederlandsch, Oud-Stads Brabandsch, Antwerps- en Molenaars-Koffijhuis, mitsgaders in de Logementen den Gouden Leeuw, het Parlement, het Oud Keizershof, den Eenhoorn en het Groenhuis; te *Heusden* bij H. VERHOEVEN; te *Hintham* bij DE WINTER; te *Klundert* in de Stads-Herberg; te *Nijmegen* bij VAN MEURS aan de Gierbrug, te *Werkendam* in de Zwaan en te *Willemstad* in de Oranje Societeit.

Zullende *Vrijdag* en *Zaturdag* vóór de Aanbesteding, de vereischte aanwijzing *in loco* worden gedaan, te beginnen telkens des voormiddags ten tien ure, aan het einde van het onderhanden zijnde gedeelte Grindwegs onder *Beers;* terwijl intusschen de verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den Hoofd-Ingenieur als bij den Provincialen-Ingenieur E. C. B. Ridder VAN RAPPARD, te *'s Hertogenbosch.*

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Braband,
A. J. BORRET.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN.*

RENTAMBT *NIERVAART.*

Openbare Herbesteding te Klundert.

De RENTMEESTER der Domeingoederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, zal, als daartoe gemagtigd, op *Dingsdag den 24. Maart 1846*, des voormiddags ten tien ure, op het Raadhuis te *Klundert*, in het openbaar aan den minstaannemende op nieuw BESTEDEN:

Het doen van eenige VERNIEUWINGEN en HERSTELLINGEN aan het **RENTMEESTERSHUIS** te *Klundert*, bestaande in TIMMER-, METSEL- en andere WERKEN.

Het Bestek en de Voorwaarden van Besteding zullen *acht dagen* voor de Besteding ter lezing liggen in de *Stads-Herberg* te *Klundert*, bij de Wed. PIETER VAN MOURIK, en ten Kantore van gemelden Rentmeester; daags voor de Besteding zal de noodige aanwijzing *in loco* geschieden.

KLUNDERT, den 12. Maart 1846.

De Rentmeester voornoemd,
F. H. H. BORRET.

, Op *Vrijdag* 20 *Maart* 1846, des voormiddags ten 10 ure, ten Huize van den Heer J. G. SPRENGERS, op de Groote Markt te *Breda*, **PUBLIEKE VERKOOPING**, van eene zeer schoone en zeldzame Verzameling BLOEMEN voor den open Grond, de Oranjerie en Broeikas, alsmede zeer veel schoone STRUIK- en HEESTERGEWASSEN.

Alles 2 uren vóór de Verkooping te zien.

VON HUMBOLDT'S KOSMOS.

Aan HH. Inteekenaren op den **KOSMOS** wordt bij deze berigt, dat de beroemde VON HUMBOLDT met den Heer BEIMA omtrent dit belangrijke Werk in briefwisseling is getreden, hetwelk eene vertraging in den voortgang der vertaling heeft te weeg gebragt, welke echter niet anders dan ten voordeele der Nederduitsche Uitgave zal verstrekken en haar in vele opzigten, vooral wat de duidelijkheid betreft, boven de oorspronkelijke de voorkeur zal geven. Door deze vertraging stelt de Ondergeteekende alsnog de gelegenheid tot Inteekening open, zullende de vertaling van heden af aan, met den meest mogelijken spoed worden voortgezet.

Leyden, *Maart* 1846. P. H. VAN DEN HEUVELL.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.